

**Korona-Info (2-2020) Vapaaehtoisen pelastuspalvelun hämäläisille toimijoille  
(19.3.2020)Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimikunnat (HÄME)**

Koronaviruksen etenemisen hallinta ja valmiuslain käyttöönotto aiheuttavat paikallisesti huolta ja monella on varmaan myös asiaan liittyviä kysymyksiä.

Moni Vapaaehtoisen pelastuspalvelun järjestöverkoston aktiivitoimija varmasti miettii, miksei Vapaaehtoista pelastuspalvelua ole jo hälytetty. Haluan tässä lyhyesti avata asioiden taustaa. Tilanteet kehittyvät päivä päivältä ja on hyvin todennäköistä, että apuamme tarvitaan kevään aikana useastikin.

**Järjestöjen rooli poikkeusoloissa**

Poikkeusoloissa Suomen Punainen Risti on lain (Laki Suomen Punaisesta Rististä N:o 238/2000) sekä Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön kanssa solmitun yhteistyöpöytäkirjan perusteella luvannut avustaa maan viranomaisia. Normaaliaikana luotu ja hyvin harjaantunut järjestöverkosto (Vapaaehtoinen pelastuspalvelu) ja verkoston hyvin koulutetut ja osaavat ihmiset ovat myös tämän tyyppisessä poikkeusoloissa ensiarvoisen tärkeä voimavara.

**Kunnissa varmistellaan toiminnan jatkuvuutta**

Parin viime viikon aikana useampi kunta on ottanut yhteyttä ja tiedustellut mahdollisesti Punaisen Ristin ja koordinoimamme Vapaaehtoisen pelastuspalvelun järjestöverkoston apua tilanteessa, jossa viranomaisten resurssit ihmisten hyvinvoinnin turvaamiseksi ovat rajalliset.

Olemme nyt tilanteessa, jota varten olemme vuosia harjoitelleet yhteistyötä ja rekrytoineet verkostoon uusia jäsenjärjestöjä ja sen myötä uusia osaajia.

**Toiminnan organisointi**

Suomen Punainen Risti etenee usealla tasolla ja kaikessa toiminnassa myös Vapaaehtoisen pelastuspalvelun järjestöverkoston toimijoilla on merkittävä rooli.

**1) Valtakunnallisesti (SPR keskustoimisto koordinoi)**

- Valtakunnallinen neuvontapuhelin ja SPR:n logistiikkakeskuksen tavara-apu
- Näihin tehtäviin rekrytoidaan ja tarvittaessa hälytetään myös OHTO-järjestelmän kautta tarvittava määrä vapaaehtoisia toimijoita.

## **2) SPR:n piirien alueella tapahtuva toiminta (valmiuspäällikkö koordinoi)**

- Kuntien ja muiden viranomaisten avunpyynnöt ja tiedustelut
- Yhdessä SPR:n paikallisosastojen, viranomaisen ja piirin kanssa tehdään toimintasuunnitelma ja sovitaan toiminnan yksityiskohdista (mm. vapaaehtoisten kulujen korvaamisesta)
- Usein tällöin on kyse viimesijaisen avun turvaamisesta kaikista heikommassa asemassa oleville
- Avun toimeenpanee SPR:n paikallisosastot ja pyytävät avukseen alueen muita toimijoita (Vapepa)

## **3) Kunnissa tapahtuva muu (spontaani) avustustoiminta**

- Monissa kunnissa on erilaisia yhdistysten, yritysten ja spontaanien auttajien yhteenliittymiä, jotka tarjoavat apuaan. Tähän toimintaan suositamme myös Punaisen Ristin ja muiden järjestöjen osallistuvan, siltä osin kuin viranomaisille luvatut veloitteet saadaan hoidettua.

## **4) Vapaaehtoisen pelastuspalvelun hälytystoiminta**

- Järjestöverkosto hoitaa tavanomaiset hälytystehtävät (etsinnät yms) kuten tähänkin asti. Operaatioihin ei voi osallistua paikan päällä sairaana tai yli 70 vuotiaat. Toki taustalla (kotona) voi osallistua erilaisiin tukitoimiin.
- Jos koronavirukseen liittyviin tehtäviin tarvitaan ennakoimattomasti isompi joukko vapaaehtoistoimijoita, niin heidät hälytetään OHTO-järjestelmän kautta.

## **Viranomaisten maakunnallinen yhteistyö ja tilannekuva**

Suomen Punainen Ristin edustajat ovat mukana Päijät-Hämeen, Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan alueen viranomaisten turvallisuusfoorumeissa. Toistaiseksi meille ei ole tullut pyyntöä siitä, että vapaaehtoisjärjestöjen alkaisivat koota omaa tilannekuvaa tai muusta erityisen toiminnan käynnistämisestä.

## **Lopuksi**

Nyt on tärkeätä huolehtia omasta ja läheisten turvallisuudesta ja hyvinvoinnista.

Jos aikaa riittää, niin mainiosti voi olla mukana alueen erilaisissa auttamisverkoissa, joissa ennalta ehkäistään henkilön tippumista yksinomaan viranomaisten avun piiriin.

Jos turvaverkostot eivät riitä, niin siinä vaiheessa Punainen Risti yhdessä Vapaaehtoisen pelastuspalvelun hälytysryhmien kanssa avustaa viranomaista, jotta kukaan ei täysin yksin selviytymään.

Kevään aikana tapahtuu myös ”normaaleita” hälytystehtäviä, joihin me toivon mukaan pystymme vastaamaan. Tämä poikkeuksellinen tilanne tulee kestämään pitkään. Sen vuoksi toivon kaikilta malttia ja joustavuutta epävarmuuden kanssa.

Tommi Mattila

valmiuspäällikkö  
Suomen Punainen Risti  
Hämeen piiri

